

ВИКОРИСТАННЯ АНТРОПОНІМІЧНОЇ МОДЕЛІ АРАБСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ У ДИПЛОМАТИЧНИХ ВІДНОСИНАХ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ МУСУЛЬМАНСЬКОГО СВІТУ

БОДНАР С. М.,
старший викладач

Дипломатична академія України
при МЗС України

Дипломатичні відносини – одна із форм діяльності держави по здійсненню цілей і завдань зовнішньої політики, а отже сукупність офіційної кореспонденції та документації.

Для мови арабських дипломатичних документів особливо важливим є дотримання так званих протокольних формул з використанням антропонімічних моделей в особистих посланнях глав урядів і держав, в особистих та вербальних нотах. Застосування цих важливих елементів з мовними зворотами, що висловлюють повагу до адресата на початку і заключні компліменти у кінці документа, являють собою невід'ємну частину таких дипломатичних документів. Вони задають їм не лише певну тональність, але і враховують історичні традиції та ідеологічні аспекти шаріату.

Арабська класична антропонімічна модель (АМ)¹, що остаточно сформувалась у пізні середньовіччя, стала основою для подальшого розвитку систем власних імен арабсько-мусульманського світу. АМ - це набір дуже складних та чисельних комбінацій не лише власних імен з переліком ряду праштурів, але і перелік титулів, прозвищ, псевдонімів тощо. Конструкції, що побудовані по найбільш повній АМ, зустрічаються у емірів, великих політичних мужів, знаті, вчених, письменників, історичних діячів.

Наприклад:

Абу-л-Фатх, Абу-Наср, Абу-л-Фадл, Абу-л-Хайр, Нур-ад-Дін, Ібн ал-Зубайр, та ін.

Абд ас-Салям, Абдул Салям, Абд аллах Сабрі, Абдель Ваххабію.

Ахмед ібн (син) Мухаммед ібн Хасан ібн Хусейн, або Фатіма бінт (дочка) Хасан.

Абу-л-Аббас Ахмад ібн Мухаммад ібн Ібрахім ібн ал-Хуссейн ібн Малік ібн Джафар ібн Йахйя ібн Халід Бармак по прозвищу Шамсу-д-Дін.

Наводячи ці приклади, слід зауважити, що мета останньої громіздкої ідафно-генеалогічної низки – простежити своє походження від знаменитого прізвища Бармакидів.

Аналізуючи специфіку та елементи АМ, варто звернутися до її складників:

а) «Алам» – власне ім'я, яке складається з одного елемента (Мухаммад, Хасан, Ібрахім). Це, як правило теофорні імена з елементами (абд «раб» + аллах), з одним із його 99 епітетів, як ар-Рахман «милостивий», ар-Рахім «милосердний»².

б) «Кунья, Насаб» - тектоніми, похідні елементи від «Алам».

в) «Лакаб»³ – додаткове ім'я, прозвище, кличка, почесний титул тощо.

г) «Нісба» – ім'я, що характеризує етнічну, релігійну, політичну, соціальну належність.

ПОСИЛАННЯ

¹ Ярцева В. Н. Лингвистический энциклопедический словарь. - М., 1990. - С. 36.

² Idem. - С. 43.

³ Соломоник А. Семиотика и лингвистика. - М., 1995. - С. 139.